

## MRF 2024.169

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 20. juni 2024, j.nr. 21/00813

***Ophævet og hjemvist afgørelse fra december 2020 om ikke at meddele påbud efter jordforureningslovens §§ 40 og 41 eller miljøbeskyttelseslovens § 46 til lejer af ejendom i anledning af lejerens højtryksrensning af eternittag, da kommunen ikke havde undersøgt, om der var sket asbestforurening som anført af en nabo.***

I juli 2020 blev der udført højtryksrensning af et eternittag på en ejendom i Ishøj, der var lejet ud til L. Efterfølgende kontaktede en nabo Ishøj Kommune, der foretog partshøring af L og besigtigelse af ejendommen. I den forbindelse blev det oplyst, at der var tale om et tag fra 1984, og at L ikke havde undersøgt, om taget indeholdt asbest eller andet farligt materiale. Naboen gjorde endvidere kommunen opmærksom på, at han havde opsamlet tagstykker i sin have og andre steder uden for L's lejede ejendom. Da kommunen imidlertid vurderede, at påvirkningen fra asbestfibre ved højtryksrensningen af taget havde været yderst begrænset, traf kommunen i december 2020 afgørelse om ikke at meddele påbud til L efter miljøbeskyttelseslovens §§ 46 og 69 eller jordforureningslovens §§ 40 og 41 om undersøgelse eller oprydning som følge af den udførte højtryksrensning. Det fremgik af afgørelsen, at det ud fra bebyggelsens alder måtte formodes, at eternittaget indeholdt asbest, men at kommunen under tilsynet ikke havde konstateret eternittagsstykker eller slam fra tagrensning på grunden eller fællesarealerne. Afgørelsen blev påklaget af naboen, der oplyste, at der efter højtryksrensningen var konstateret asbestholdigt materiale på sti-

og fællesarealer samt i klagers have. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) afviste indledningsvis, at afgørelser efter miljøbeskyttelseslovens § 69 kan påklages til nævnet, jf. § 69, stk. 3, men bemærkede herefter, at afgørelse om at meddele påbud eller ikke at meddele påbud kræver, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, og at dette også gælder, hvor der ikke umiddelbart kan udpeges en forurener efter jordforureningslovens § 41, stk. 3. Nævnet konstaterede, at sagens oplysning udelukkende var baseret på en visuel gennemgang af området foretaget ca. 2 og 2½ måned efter tagrensningen, og at der hverken var udtaget prøver af jord eller mos, uanset at kommunen havde lagt til grund, at taget indeholdt asbest. På den baggrund ophævede nævnet kommunens afgørelse og hjemviste sagen med bemærkning om, at kommunen skulle være opmærksom på, at der efterfølgende kunne være sket spredning ved f.eks. havearbejde, og at asbestfibre ikke bevæger sig i jordmatricen, ikke opløses i vand, ikke fordamper til atmosfæren og heller ikke undergår kemisk eller biologisk nedbrydning, hvorfor det fortsat var aktuelt at søge de faktiske forhold oplyst.

***Kommentar:*** Det kan næppe anses for overraskende, at kommunens undersøgelsespligt af en anmeldt asbestforurening som følge af højtryksspuling af eternittag kræver, at kommunen som led i sagsoplysningen undersøger, om taget overhovedet indeholder asbest. Hvis dette er tilfældet, vil det i den foreliggende sag dog i alle tilfælde være nødvendigt at undersøge, om der er sket en asbestforurening, og om denne kan hidrøre fra andre. I forhold til lejerer tyder sagens oplysninger på, at lejerer alene kan være påbudsadressat efter jordforureningslovens § 40, hvis der samtidig er grundlag for at anse lejerers adfærd for ansvarspådragende, jf. ligeledes **MRF 2024.29 Mfk** og **MRF 2024.170 Mfk**. Det vil derimod næppe være relevant at anvende miljøbeskyttelseslovens § 46, jf. **MRF 2022.109 Mfk**. Se tillige **MRF 2024.90 Ø**, hvor en entreprenør, der foretog højtryksrensning af et eternittag, blev fundet erstatningsansvarlig for ejers udgifter til en fuldstændig oprensning af grunden for asbestforurening.

---



# Ophævelse og hjemvisning i sag om ikke at meddele påbud om oprydning eller undersøgelse af en eventuel forurening efter højtryksrensning af eternittag i Ishøj Kommune

Sag: 21/00813

Dato: 20. juni 2024

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter jordforureningslovens § 40 og § 41, jf. § 77, stk. 1, nr. 1,<sup>[1]</sup> samt miljøbeskyttelseslovens § 46, jf. § 91, stk. 1.<sup>[2]</sup>

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Ishøj Kommunes afgørelse af 11. december 2020 om ikke at meddele påbud om oprydning eller undersøgelse af en eventuel forurening efter højtryksrensning af eternittag på [Adresse 1] i [Forening 1], 2635 Ishøj, matr.nr. [Matrikelnummer 1], og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet<sup>[3]</sup> og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.<sup>[4]</sup> Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden henholdsvis 12 måneder, jf. jordforureningslovens § 87, stk. 1, og 6 måneder, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

# 1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 16. oktober 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en omboende.

Klager har den 13. januar 2021 fremsendt supplerende bemærkninger til klagen.

Klager har anført, at den undersøgelse af forureningen, som Ishøj Kommune har foretaget, er overfladisk og utilfredsstillende. Kommunen har således ifølge klager ikke foretaget undersøgelser af jord eller andet, der ville kunne underbygge eller sandsynliggøre omfanget af forureningen, ligesom kommunen ikke har aflæst talkoden på tagpladerne, hvorved det ville kunne konstateres, om pladerne indeholdt asbest.

Klager påpeger i den forbindelse, at klager umiddelbart efter højtryksrensningen opsamlede materiale fra fælles sti, fælles område og egen have, og fremsendte billeddokumentation heraf til Ishøj Kommune. Klager fik foretaget analyser af det opsamlede materiale, som viste, at materialet indeholdt asbest. Kommunen har efterfølgende indskærpet, at højtryksspuling af tage, der indeholder asbest, er forbudt, men samtidigt meddeler kommunen ved afgørelsen, at det ikke har konsekvenser at gøre det alligevel. Fremtidige lignende hændelser vil derfor efter klagers opfattelse næppe blive anmeldt.

## 2. Sagens oplysninger

### 2.1 Sagens forhistorie

Klager kontaktede den 6. juli 2020 Ishøj Kommune med spørgsmål omkring oplag af eternittagplader samt de generelle regler for rensning af eternittag indeholdende asbest. Klager blev i den forbindelse vejledt herom.

Herefter kontaktede klager den 10. juli og 3. august 2020 bestyrelsen i [Forening 1] omkring højtryksrensning af et eternittag på [Adresse 1], 2635 Ishøj, der var blevet udført den 5. juli 2020. Bestyrelsen kontaktede på den baggrund Ishøj Kommune, som ifølge en e-mail fra bestyrelsen til klager af 12. august 2020 vurderede, at en enkeltstående højtryksrensning ikke gav anledning til bekymring, idet mængden af asbestspredning ville være yderst minimal og ikke ville kunne betegnes som umiddelbar sundhedsskadelig for omkringliggende naboer.

I e-mail af 18. august 2020 anmodede klager Ishøj Kommune om at gennemgå sagen igen samt begrunde, hvorfor forureningen var af mindre omfang. Klager oplyste i den forbindelse, at højtryksrensningen sendte betydelige mængder af flager af snavs og tagrester over flere haver og pågik i over en time.

Ishøj Kommune anmodede herefter i e-mail af 21. august 2020 klager om at fremkomme med supplerende oplysninger. I e-mail af 24. august 2020 oplyste klager derfor supplerende, at taget var fra 1984 og med stor sandsynlighed indeholdt asbest, men at lejeren i [Adresse 1], 2635 Ishøj, ikke havde undersøgt dette via talkoder. Klager oplyste desuden, at arbejdet foregik uden sikkerhedsforanstaltninger, og at det blæste kraftigt imens. Klager havde efterfølgende opsamlet tagrester på stien uden for flere haver samt i egen have. Endeligt oplyste klager, at arbejdet var fortsat den 21. og 22. juli 2020.

Ishøj Kommune foretog den 3. september 2020 partshøring af lejeren af [Adresse 1], 2635 Ishøj, over oplysningerne fra klager. Hertil oplyste lejeren i høringssvar af 12. september 2020, at der var tale om et gammelt tag, og at lejeren ikke havde undersøgt, om taget indeholdt asbest eller andet farligt materiale, da det ville kræve, at tagpladerne skulle brækkes ned. Lejeren bestred, at arbejdet var fortsat den 21. og 22. juli 2020, idet taget blev malet de pågældende dage. Endeligt bemærkede lejeren, at den asbest, som klager havde fundet, kunne stamme fra nabogrunden, [Adresse 2], 2635 Ishøj, hvor huset var blevet revet ned og kørt bort af et firma, der havde efterladt eternittag spredt ud over grunden.

Den 22. september 2020 foretog Ishøj Kommune tilsyn på [Adresse 1], 2635 Ishøj. Af tilsynsnotatet dateret 6. oktober 2020 fremgår bl.a. følgende:

”På tilsynet blev der ikke konstateret eternittagstykker nogen steder på grunden, og på den baggrund vurderes det ikke nødvendigt at kræve oprydning af grunden, ligesom det vurderes at påvirkningen fra asbestfibre ved højtryksrensningen af taget har været yderst begrænset. Ishøj Kommune vil således ikke ved påbud kræve yderligere oprydning eller et undersøgelsespåbud.”

## 2.2 Den påklagede afgørelse

Ishøj Kommune har den 11. december 2020 med henvisning til miljøbeskyttelseslovens § 46 og § 69, samt jordforureningslovens § 40 og § 41,

truffet afgørelse om ikke at meddele påbud om oprydning eller undersøgelsespåbud af jorden på [Adresse 1] i [Forening 1], 2635 Ishøj, matr.nr. [Matrikelnummer 1], som følge af den udførte højtryksrensning af eternittag.

Det fremgår af afgørelsen, at Ishøj Kommune har vurderet, at der ikke skal meddeles påbud, fordi kommunen ved tilsyn henholdsvis den 7. og 22. september 2020 ikke har konstateret eternittagsstykker eller slam fra tagrensning på grunden eller fællesarealerne, og idet andelen af eventuelle asbestfibre fra højtryksrensningen vurderes at være af et sådant omfang, at der vil være tale om en yderst begrænset påvirkning af områderne.

Ishøj Kommune har i afgørelsen lagt til grund, at taget på baggrund af årstallet for opførelsen af huset må formodes at indeholde asbest, og at det således også må formodes, at rester fra højtryksrensning af taget vil kunne indeholde asbest. Kommunen har i øvrigt bemærket, at omend det ikke vurderes usandsynligt, har kommunen ikke haft mulighed for at dokumentere, at det af klager opsamlede materiale stammer fra det pågældende tag. Det er kommunens opfattelse, at kommunens fremgangsmåde med brug af visuel gennemgang af asbest i synlige fragmenter i jorden og eventuel oprensning ved fjernelser af synlige fragmenter, eventuelt ved støvsugning, er i overensstemmelse med praksis på området på nuværende tidspunkt.

## 2.3 Ishøj Kommunes bemærkninger til klagen

Ishøj Kommune har den 19. januar 2021 til klagen bemærket, at afgørelsen fastholdes.

# 3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

## 3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag alene fundet anledning til at behandle klagepunktet om, hvorvidt Ishøj Kommunes oplysning af sagen har været tilstrækkelig (afsnit 3.2).

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det følger af miljøbeskyttelseslovens § 69, stk. 3, at afgørelser efter lovens § 69, stk. 1, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. Nævnet kan på den baggrund ikke tage stilling til den del af den påklagede afgørelse, der er truffet i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 69.

## 3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

En afgørelse om at meddele såvel påbud som ikke-påbud efter jordforureningslovens og/eller miljøbeskyttelseslovens regler skal være truffet på et oplyst grundlag. Det påhviler miljømyndigheden at oplyse sagen til et niveau, der er tilstrækkeligt til at træffe afgørelse om udstedelse af påbud eller afslutning af sagen. Dette gælder også i situationer, hvor der ikke umiddelbart kan udpeges en forurener, jf. jordforureningslovens § 41, stk. 3, eller hvor der af andre grunde ikke umiddelbart kan udstedes påbud om undersøgelse eller oprensning af forureningen.<sup>[5]</sup>

Miljømyndighedens undersøgelser skal således udstrækkes så langt, som det i det konkrete tilfælde er nødvendigt for at træffe afgørelse på et forsvarligt grundlag. Ved vurderingen af, hvor omfattende undersøgelser der bør foretages, skal miljømyndigheden bl.a. tage hensyn til afgørelsens betydning for samfundet og/eller den enkelte borger. Derudover skal de enkelte undersøgelsesskridt være nødvendige for at sikre, at afgørelsen bliver materielt lovlige og rigtig.

Ishøj Kommune har i nærværende sag truffet afgørelse om, at der ikke skal meddeles påbud om oprydning eller undersøgelsespåbud af jorden efter hverken jordforureningslovens § 40 eller § 41, eller miljøbeskyttelseslovens § 46, som følge af den udførte højtryksrensning af eternittag. Kommunen har som begrundelse for afgørelsen henvist til, at kommunen ved tilsyn henholdsvis den 7. og 22. september 2020 ikke har konstateret eternittagsstykker eller slam fra tagrensning på grunden eller fællesarealerne, og at kommunen har vurderet, at andelen af eventuelle asbestfibre fra højtryksrensningen vil være af et sådant omfang, at der vil være tale om en yderst begrænset påvirkning af områderne.



Miljø- og Fødevareklagenævnet er ikke enig med Ishøj Kommune i, at der i sagen foreligger tilstrækkelige oplysninger til, at sagen på det foreliggende grundlag kan afsluttes.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at Ishøj Kommunes afgørelse udelukkende er baseret på en visuel gennemgang af området foretaget den 7. og 22. september 2020, dvs. henholdsvis 2 og 2½ måned efter den udførte tagrensning. Kommunen har således ikke udtaget prøver af hverken jord eller mos i det berørte område, uanset at kommunen i afgørelsen har lagt til grund, at det pågældende tag indeholder asbest, og at rester fra højtryksrensning heraf derfor ville kunne indeholde asbest. Nævnet bemærker i den forbindelse, at der – såfremt taget indeholder asbest – må antages at være asbest i den jord, der har været udsat for slam og vand fra tagrensningen,<sup>[6]</sup> og at der ved højtryksrensningen, som efter det oplyste er foregået uden afskærmning og under blæsende forhold, kan være spredt asbestholdigt materiale på jorden flere steder i området, ligesom der kan være løbet slam og skidt med vandet fra højtryksrensningen i den retning, vandet er løbet væk fra højtryksrensningen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver på den baggrund Ishøj Kommunes afgørelse af 11. december 2020, og hjemviser sagen til fornyet behandling. Det påhviler herefter kommunen som miljømyndighed at tilvejebringe et tilstrækkeligt grundlag og herefter træffe en fornyet afgørelse om at meddele påbud eller ikke-påbud efter jordforureningslovens og/eller miljøbeskyttelseslovens regler. Kommunen skal i den forbindelse forholde sig til den omstændighed, at der efterfølgende kan være sket en spredning af asbestforureningen ved f.eks. havearbejde, skrabning af vej mv.

Miljø- og Fødevareklagenævnet er opmærksom på, at nævnets sagsbehandlingstid har været lang. Det er imidlertid nævnets vurdering, at det fortsat er aktuelt at søge forholdene på og omkring ejendommen afklaret, idet nævnet henviser til, at asbestfibre ikke bevæger sig i jordmatricen, ikke opløses i vand og ikke fordamper til atmosfæren, ligesom fibre ikke undergår kemisk og biologisk nedbrydning.<sup>[7]</sup>

### 3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Ishøj Kommunes afgørelse af 11. december 2020 om ikke at meddele påbud om oprydning eller undersøgelse af

en eventuel forurening efter højtryksrensning af eternittag på [Adresse 1] i [Forening 1], 2635 Ishøj, matr.nr. [Matrikelnummer 1], og hjemviser sagen til fornyet behandling.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurenede jord.

[2] Lovbekendtgørelse nr. 48 af 12. januar 2024 om miljøbeskyttelse.

[3] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[4] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[5] Jf. bl.a. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 31. maj 2017 i sag NMK-11-00184 med henvisninger til yderligere praksis.

[6] Miljøstyrelsens Miljøprojekt nr. 1154/2007 – Måling af asbestforurening i forbindelse med tagrenovering, s. 18-20.

[7] Miljøstyrelsens Miljøprojekt nr. 1154/2007 – Måling af asbestforurening i forbindelse med tagrenovering, s. 11. Link:

<https://www2.mst.dk/udgiv/Publikationer/2007/978-87-7052-393-6/pdf/978-87-7052-393-6.pdf>.

---

#### Lovområder:

Jordforureningsloven